

תרומה (303)

"לא יערכנה זהב וזכוכית" (איוב כח), לומר לך, מה זכוכית זך ומראה לך כל מה שבתוכו, כך תלמיד חכם ראוי שיהיה תוכו כברו ויראו בחוץ מה שיש בפנימיותו. **ספר "אוצרות התורה"**

בְּטַפְעַת הָאָרֶץ יִהְיוּ הַבְּדִים לֹא יִסְרוּ מִמֶּנּוּ (כה. טו)
לפי דברי חכמינו מרמז הארון כנגד כתר תורה, שכל מי שרוצה יבוא ויטול ע"י לימוד תורה לפיכך נאמר "ועשו לי" ולא "ועשית". ברם, תלמידי חכמים העוסקים בתורה, זקוקים לתומכים שיוכלו להתקיים על ידם, כשם שהארון היה זקוק לבדים לשאת אותו בהם. לפיכך אמרה התורה, כי הבדים חייבים להיות תדיר קבועים בטבעות הארון. אלה שמחזיקין התלמידי חכמים, אסור להם להרפות מהחזקתם ולהסיח דעתם אף לרגע מלומדי התורה, כי בלעדי תמיכתם אינם יכולים להתקיים. **ספר "מענינה של תורה" בשם אלשיך הקדוש**

וּפְנִיָּהֶם אִישׁ אֶל אָחִיו (כה. כ)
בארון היו שני לוחות: אחד שבו היו חרות המצוות שבין אדם למקום ואחד, בין אדם לחבירו. הכרובים שעמדו מעל הלוחות היו מרמזים ששני הלוחות צריכים להיות שרויים באחווה (ופניהם איש על אחיו), ויש לשמור על שניהם בשוה, שאין אתה יודע מתן שכרן של מצוות, לא אלו דבין אדם למקום ולא אלו שבין אדם לחבירו. **ספר "מאורה של תורה" בשם "מלכים"**

וְהָיוּ הַכְּרֻבִּים פְּרָשִׁי כְּנָפִים לְמַעַלָּה (כה. כ)
מדוע נעשו הכרובים באופן שכנפיהם היו פרושים למעלה? יש לומר: הכרובים, כפי שפירש רש"י, דמות תינוק היתה להם, ומובא בחז"ל (שה"ש רבא א.א.): "א"ר מאיר: בשעה שעמדו ישראל לפני הרי סיני לקבל התורה, אמר להם הקב"ה: אני נותן לכם את התורה הביאו לי ערבים טובים שתשמרוה... אמרו: הרי בינו עורבים אותנו. אמר הקב"ה: הא ודאי ערבים טובים, על ידיהם אתננה לכם...". היינו, כלל ישראל קיבלו על עצמם ללמד את התינוקות תורה, כדי שהם יעבירו את התורה בשרשרת הזהב מדור לדור. וזה הערבות על קיום התורה. לפיכך "וְהָיוּ הַכְּרֻבִּים", אלו התינוקות "פְּרָשִׁי כְּנָפִים לְמַעַלָּה", סוככים ומגינים על הארון ובו הלוחות הברית. אמנם הוסיפה התורה תנאי לזאת: שהאופן בו יכולים הכרובים לסוכך ולהגן על קיום התורה הוא רק אם הם "פְּרָשִׁי כְּנָפִים לְמַעַלָּה", היינו שתנועתם היא למעלה, מתוך רצון להתעלות לדרגות גבוהות יותר ויותר. יש בכך שני לימודים: האחד: כל כוחו וסגולתו

יִקָּחוּ לִי תְרוּמָה מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבּוֹ תִּקְחוּ אֶת תְּרוּמָתִי (כה.ב)

יש לדעת: האמת היא שבני ישראל הם רק הלוקחים ולכן כתוב "יִקָּחוּ", וה' הוא הנותן להם כדי שיוכלו לתת לאחרים. וכשמכירים בעבודה הזו אז יהיה "לִי תְרוּמָה", כלומר התרומה היא לשמי. אבל אם המתנה היא "מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ", כלומר מאיש החושב שהכסף שלו, והוא מלבו הטוב נתן כספו תרומה לה', הרי שמנתינה כזו אין לה' יתברך כלל נחת רוח רק לקיחה, "תִּקְחוּ אֶת תְּרוּמָתִי". ובזה אפשר להסביר את דברי הגמרא (ב"ב ט.): גדול המעשה יותר מן העושה, כי המעשה את אחרים מחשבתו טהורה, וכדי להמריץ את הנותן שיתן בעין יפה, יואמר לו שהכל הוא מה' יתברך ולא משלו הוא נותן.

ספר "ילקוט מאיש לרעהו"

שָׁמַן לְמָאֹר (כה. ו)
"למאור" כתיב חסר ו', ואילו בפרשת ויקהל (כו. כ) "למאור" מלא. למה? יש לומר: איתא (בשבת פח.) בשעה שהקדימו ישראל נעשה לנשמע, באו ששים ריבוא של מלאכי השרת, לכל אחד ואחד מישראל קשרו לו ב' כתרים וכו', וכיון שחטאו ישראל ירדו מאה ועשרים ריבוא מלאכי חבלה ופרקום וכו', וכולן זכה משה ונטלן וכו'. וכתבו שם התוספות, שני כתרים של הוד היו, לפיכך כשנטל משה קָרָן אור פניו. הרי שעד חטא העגל היו כל ישראל קוֹרְן עור פניהם כמו של משה. מעכשיו מובן שינוי הפסוקים: כשנצטוו על שמן למאור, היה זה בזמן שהיו פניהם מאירים, ולא היו צריכים כלל למאור, לכן כתיב למאור חסר, אבל בפרשת ויהקל, שזה לאחר חטא העגל, כבר לא היו פניהם קורנים וממילא זקוקים למאור, לכן למאור כתיב מלא.

ספר "שבענו מטובך" הגר"ח קניבסקי זצ"ל

תלמיד חכם שאין תוכו כברו אינו תלמיד חכם וְצִפְיָתָ אֹתוֹ זָהָב טָהוֹר מִפִּיֹת וּמַחוּץ תִּצְפֹּנּוּ (כה. יא)
אמר רבא מכאן לתלמיד חכם שאין תוכו כברו אינו תלמיד חכם (יומא עב.). דהארון רומז לכתר התורה שהרי שומר בתוכו את התורה וכן הת"ח אוגר בתוכו את התורה, וצריך שיהיה מצופה מבית ומחוץ ביראת שמים, כמו הארון שהיה מצופה מבית ומבחוץ. דורשי רשומות אמרו כאן רמז נפלא: האותיות הפנימיות של "תוכו" הם 'כו' כמנין שם הויה, והאותיות החיצוניות של "כברו" גם כן 'כו' כמנין שם הויה, לומר לך שיהיה "שויתי ה' לנגדי תמיד" מבית מבחוץ. כתב רבינו בחיי דרשו חז"ל למה נמשלו דברי תורה לזכוכית שנאמר

פשוט, איש כזה שיתנהג בפשיטות, ולא יסתיר עצמו, ובל ילך בגדולות ונפלאות ממנו.

ספר "שיח הפרשה"

הלכה: דין עניית אמן על ברכת קטן

קטן המברך ברכה, כדי להתלמד בנוסח הברכות ואין אומרה עתה בכדי לפטור אכילתו, אסור לענות אחריו אמן. קטן שהגיע לגיל 'חנינוך ברכות', כשמברך לפטור אכילתו, צריך לענות אחריו אמן, כיון שיש לברכתו שם ברכה, וכן הדין לגבי קטנה. ומה הוא גיל חנינוך לברכות, משעה שיודע לסווג הברכות ולברך בניסוח ומטבע הברכה, אולם אם אינו יודע לסווג, ולברך בעצמו, ונעזר באחרים, כקודם שהגיע לחינוך דמי, ואין עונים אמן על ברכתו. וכן במסופק אם הקטן הגיע לגיל חנינוך, אין מחויב לענות אמן. אולם כבר נהגו גדולי ישראל, שאם הקטן שומע ומבין שעונים אמן על ברכתו, אף טרם הגיעו לגיל 'חנינוך ברכות', מותר לענות כדי לחנכו לעניית אמן על כל ברכה ששומע, ואין חילוק בכל זה בין קטן לקטנה.

ספר "נוטרי אמן"

פתגם: כי את אשר יאהב ה' יוכיח וכאב את הבן ירצה.
משלי

חקירה: שואל שלא מדעת גזלן: בגלל הלכיה (שלקח את החפץ), או בגלל השימוש (שמשתמש בו) (פרי משה גניבה וגזילה יא-ה)
ספר "קובץ יסודות וחקירות"

סיפור: לא סדרים: חכם שנון היה אומר: בוא וראה הסדר הוא לא מדרכם של ישראל, שאם פעם אחת בשנה הם עושים 'סדר', מיד הבן קם ושואל: מה נשתנה?
ספר "חד וחלק" חלק ד' (קצח)

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה של דינה בת מרים, הדסה אסתר בת רחל בחלא קטי, אברהם בן רבקה, מאיר בן גבי זווירה, אליהו בן תמר, ראובן בן איזא, ששא בנימין בין קארין מרים, פליקס סעידו בן אטו מסעודה, ויקטוריה שושנה בת ג'וסי חנה, רפאל יהודה בן מלכה, אליהו בן מרים, שלמה בן מרים, שמחה ג'וזת בת אליז, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלמה, אלחנן בן חנה אנושקה, רבקה בת ליוה, רישא שלום בן רחל, נסים בן אסתר, מרים בת עזיזא, חנה בת רחל, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, חנה בת ציפורה, ישראל יצחק בן ציפורה, יעל רייזל בת מרטין היימה שמחה. זיווג הגון: לאלודי רחל מלכה בת חשמה, ולציפורה לידיה בת רבקה, ליוסף גבריאל בן רבקה, למרים בת רבקה. הצלחה לחנה בת אסתר וליונתן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עזיזא וליאור עמיחי מרדכי בן ג'ייזל לאוני. לעילוי נשמת: אליהו בן זהרה, ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלה, יוסף בן מייכה. מוריס משה בן מרי מרים. משה בן מזל פורטונה. שמחה בת קמיר. מיכאל צ'רלי בן ג'ולייט אסתר. אמיל חיים בן עזו עזיזה, לינה רחל בת מיה. ראובן בן חנינה.

של האדם הוא בהיותו שואף לגדלות וצמא ומשתוקק לקנות ועוד ועוד חכמה. אין הוא מסתפק בחכמה שכבר קנה, אלא רוצה להיות 'גאון'. השני: עניין העלייה אין בו סוף וכל ימי האדם עליו להשתוקק לעלות עוד ועוד.
רב רובין זצ"ל בספרו "שנים"

ועשיה שלחן עצי שטים (כה. כג)

הגמרא במסכת (מנחות צח:) אומרת שהשולחן היה בצפון ומנורה בדרום. והנה כתיב (קהלת א. א): "הולך אל דרום וסובב אל צפון, סובב סובב הולך הרוח, ועל סביבותיו שב הרוח". ומסביר החפץ חיים את הפסוק כך: "הולך אל דרום", כי תכלית האדם היא ללכת אל דרום, שהלא הרוצה להחכים ידרים, דהיינו ללמוד תורה ולקיים מצוות. "וסובב אל צפון", אולם ככשואלים את האדם, מדוע הינך עוזב את בית הכנסת מיד לאחר התפילה, ואינך יושב ללמוד שעה או שעתיים, יענה ויאמר לך כי "סובב הוא אל צפון", כלומר, אינו הולך אלא רק סובב, פונה מעט לעסקיו להרוויח לפרנסת ביתו. "סובב סובב", אבל בסופו של דבר הוא סובב סובב, ונטרד כל כך ב'סובב' עד שהוא מגיע למצב של "הולך הרוח", כלומר עד שתצא נשמתו. ועל סביבותיו שב הרוח והסוף הוא, כי על סביבותיו, בשביל שהיה טרוד יותר מדאי ב'סובב', שב הרוח, שולחים אותו חזרה לעולם הזה, לתקן את אשר עיווה.

רב זילברשטיין שליט"א בספרו "ברכי נפשי"

פפאריהם וקנתם ממנה יהיו (כא. לו)

רמז רמזה התורה, כי אין לפרש את דברי התורה ע"י הקדמת ידיעות ומושכלות אשר נלקחו מספרי חכמות החיצוניות. כל ההקדמות אשר בהם אנו באים לעשות ציצים, פרחים וכפתורים לתורה "ממנה יהיו", מן התורה עצמה ולא ממקומות זרים. זהו ביאורם של דברי חז"ל שאמרו, כי כל האוחז ספר תורה ערום נקבר ערום, ופירשה הגמרא, כי כוונת המאמר להיותו נקבר ערום בלא מצוות (מגילה לב), האומר כי ספר התורה הוא ערום, וכי יש להלבישה בהקדמות הנלקחות מחכמות חיצוניות, הרי הדבר מראה, כי הוא נוטה לאפיקורסות, ומשום כך יקבר ערום ללא מצוות. ולכל הפחות יפסיד את שכרו של אותו פירוש אשר פירש שלא כדת.

רב רובין זצ"ל בספרו "טללי אורות" בשם החתם סופר

ועשיה פרקת.....מעשה חשב (כו. לא)

פרש"י שזו היא אריגה של שתי קירות, והציורים שמשני עבריה אינם דומים זה לזה. אולם בפרוכת של פתח המשכן נאמר (להלן בפסוק לו) "מעשה רוקם", ופרש"י, כפרצוף של עבר זה כך פרצוף של עבר זה. אמר על כך הרה"ק רבי יחזקאל משינאווא: פרוכת הקודש רמז לאדם גדול בעל מדרגות גבוהות, אדם כזה צריך להסתיר את מעשיו מעיני בני אדם ועקבותיו לא נודעו, לכן עשו בכל צד צורה אחרת, אך מסך הפתח רמז לאדם

יוסף גרמון כולל עקס לע בען
לכל עניני הדף נא לפנות במייל ל:
germon73@hotmail.fr
ניתן למצוא את העלון
www.kollel-aixlesbains.fr